Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k dalšímu postupu v návaznosti na opatření v oblasti inflace a energie a energetické odolnosti EU v nejdůležitějších hospodářských odvětvích

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(2023/C 349/03)

Zpravodaj: **Felipe MEDINA MARTÍN**

Rozhodnutí plenárního shromáždění	25. 1. 2023
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu
	stanovisko z vlastní iniciativy
Odpovědná sekce	sekce Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost
Přijato v sekci	26. 6. 2023
Přijato na plenárním zasedání	12. 7. 2023
Plenární zasedání č.	580
Výsledek hlasování	
(pro/proti/zdrželi se hlasování)	151/1/2

1. **Závěry a doporučení**

1.1 Cílem tohoto stanoviska EHSV je posoudit dopad energetické krize vyvolané pandemií COVID-19 a ruskou útočnou válkou proti Ukrajině na evropské podniky, jejich zaměstnance a evropské občany. EHSV konstatuje, že v celé ekonomice se vyskytly nejrůznější problémy, jako například nepřiměřené zvyšování výrobních nákladů, přeskupení dodavatelských řetězců, potíže s dodávkami potravin a jiného zboží, zvýšení investičních nákladů či ztráta kupní síly evropských domácností.

1.2 EHSV je znepokojen vysokou mírou inflace v Evropě vyvolané cenami energií a surovin a následně vyššími cenami služeb a průmyslového zboží. Inflace v Evropě je na nejvyšší úrovni od zavedení eura. EHSV naléhavě vyzývá evropské instituce, aby zavedly kontrolní mechanismy obdobné těm, které jsou uvedeny v dokumentu vypracovaném Evropskou organizací spotřebitelů (BEUC). Mělo by se jednat například o úplné provedení opatření stanovených v návrhu nařízení Rady, jež zahrnuje významnou reformu a úpravu uspořádání trhu s elektřinou. EHSV vyzývá členské státy EU, aby provedly již přijaté akty EU, jako je balíček opatření týkajících se čisté energie, který přispívá k urychlení ekologické transformace a prohloubení vnitřního trhu.

1.3 EHSV se domnívá, že vzhledem k obrovskému nárůstu nákladů v důsledku války na Ukrajině a energetické krize je naléhavě nutné reformovat revidovaný dočasný krizový rámec EU. Dále doporučuje uplatňovat dočasný rámec státní podpory tak, aby se podpora stanovená v nařízení o intervenci v mimořádné situaci v oblasti energetiky a v rámci pro oživení a odolnost vztahovala na všechna odvětví zasažená energetickou krizí – přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována základním odvětvím –, aby se u mnoha společností předešlo oslabení schopnosti přežít, zabránilo se negativnímu dopadu na životní náklady spotřebitelů a nebyla negativně ovlivněna jejich schopnost obstarat si každý den základní produkty. Kromě toho EHSV znovu požaduje, aby bylo zavedeno „zlaté pravidlo“, které by umožnilo provádět nezbytné veřejné investice.

1.4 EHSV se domnívá, že domácnosti a klíčová odvětví musí mít prospěch z plánů na snížení dopadu zvýšených cen energií. Ačkoli některá odvětví zaznamenala velmi vysoké zisky, výrazně se zvýšil počet vyhlášení úpadku, jenž oproti předchozímu čtvrtletí vzrostl o 26,8 % a dosáhl v EU hodnoty 113,1, což je nejvyšší úroveň, jaká kdy byla zaznamenána podle indexu, který Eurostat používá k měření úrovně úpadku v EU ve srovnání s referenční hodnotou 100 v roce 2015.

EHSV vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby usilovaly o zajištění toho, že domácnosti a klíčová odvětví se budou moci i při uplatňování opatření ke snížení poptávky v době špičky trvale zásobovat energií. ECB však upozorňuje ([1]), že některé podniky, zejména v odvětví energetiky, pod rouškou existující inflace zároveň zvýšily svůj zisk. Zisky v tomto odvětví jsou i nadále hnací silou inflace v EU a je třeba je řešit.

1.5 Dopad energetické krize na hospodářství se projevil vysokou inflací, slabým hospodářským růstem, silným tlakem na veřejné finance a kupní sílu domácností a podniků a ztrátou vnější hospodářské konkurenceschopnosti. EHSV na základě doporučení ECB navrhuje zavést trojité zelené kritérium, aby budoucí intervence byly uzpůsobené, konkrétní a obstály při transformaci. Necílená cenová opatření, například cenový strop na určité potraviny, by v delším časovém horizontu pouze prodloužila období zvýšené inflace.

1.6 Přetrvávající vysoká inflace, na níž se podílejí především ceny energií, vyvolává celkový pokles kupní síly pracovníků, spotřebitelů a podniků v Evropě a ovlivňuje životní podmínky mnoha rodin, domácí poptávku i růst. To spolu s pokračující měnovou politikou spočívající ve zvyšování úrokových sazeb negativně ovlivňuje i řadu podniků. EHSV se domnívá, že důležitým způsobem k nalezení vhodných rozhodnutí na vnitrostátní úrovni je sociální dialog v odvětví energetiky.

1.7 EHSV naléhavě vyzývá vlády, aby podporovaly zavádění opatření v oblasti úspor energie a energetické účinnosti v podnicích a domácnostech, díky nimž bude možné trvale snížit poptávku po energiích. Za tímto účelem by se mělo podporovat rozšiřování energie z obnovitelných zdrojů (stanovením nezbytných právních a fiskálních podmínek, včetně zavedení „zlatého pravidla pro investice“), aby se snížila naše závislost na fosilních palivech. Současná situace by měla být využita jako pobídka k urychlení dekarbonizace hospodářství EU. Tato opatření musí být doprovázena zárukami, že nedojde k přemístění (offshoring), navázanými na finanční pomoc. Nyní je vhodný okamžik k realizaci investic (a rámcových daňových podmínek), jež jsou v rámci transformace evropské energetiky nezbytné ke snížení závislosti na fosilních palivech. EHSV se dále domnívá, že by se mělo pokračovat ve změnách navržených v plánu REPowerEU s cílem zefektivnit a urychlit udělování povolení k instalaci infrastruktury pro obnovitelné zdroje energie. V této souvislosti EHSV naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby zvážily, jak zajistit, aby cena zaplacená za přebytečnou energii dodávanou do sítě umožnila proveditelné investice s cílem maximalizovat kapacitu výroby energie z obnovitelných zdrojů a její sdílení, pokud výroba přesáhne vlastní potřeby výrobce. Do dlouhodobého programu Evropské komise by měla být zahrnuta modernizace uspořádání trhu s energií, aby se zabránilo budoucím narušením dodávek energií a přemrštěným cenám.

2. **Obecné připomínky**

2.1 Inflační vlna, která se žene Evropou, je všeobecná a je možné jednoznačně rozlišit dvě její fáze. Příčinou první fáze bylo období oživení po omezení volného pohybu osob v důsledku pandemie COVID-19. Oživení všech odvětví najednou vytvořilo v dodavatelských řetězcích úzká místa, což zvýšilo náklady na suroviny a dopravu zboží. Mezi lednem 2020 a březnem 2022 vzrostly ceny surovin o 101 % ([2]) a náklady na dopravu o 545 % ([3]).

2.2 Druhou fázi inflace vyvolala válečná agrese Ruska proti Ukrajině v únoru 2022 a následná válka. V tomto případě se šok soustředil na energie a některé produkty, jejichž významnými dodavateli do EU byly jak Rusko, tak Ukrajina: zemní plyn, pšenici, slunečnicový olej a hnojiva. V období od února do dubna 2022 se ceny tohoto zboží (v uvedeném pořadí) zvýšily o 18,6 %, 16,8 %, 38,6 % a 16,7 % ([4]). Tyto ceny byly následně potlačeny, i když ještě v březnu 2023 byl index cen surovin MMF o 40,9 % vyšší než úroveň z ledna 2020 a náklady na dopravu byly o 3,6 % vyšší.

2.3 Odrazem uvedeného vývoje v celosvětové i evropské ekonomice byla inflace. Meziroční tempo růstu harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HISC) ([5]) v eurozóně dosáhlo v říjnu podle Eurostatu 11,5 %. Takových hodnot nebylo dosaženo od minulého století a ačkoli v posledních měsících došlo k jejich zmírnění (v březnu 2023 byla

([1]) Studie ECB o inflaci, 2023.
([2]) Index cen surovin, MMF, dostupný z: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices.
([3]) Freightos Baltic Index, dostupný z: https://fbx.freightos.com/.
([4]) Index cen surovin, MMF, dostupný z: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices.
([5]) Eurostat, dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat.

míra růstu ve výši 8,3 %), je velmi obtížné je snížit. Důkazem toho, že tento šok není přechodným jevem, jak se původně předpokládalo, je to, že jádrová inflace (z níž jsou vyjmuty energie) si ve většině Evropy zachovává vzestupnou tendenci. Může to znamenat, že měnová politika, kterou zavedla ECB, nepřináší očekávané výsledky.

3. **Dopad inflace na evropské hospodářství**

3.1 EHSV konstatuje, že po ruské invazi na Ukrajinu v únoru 2022 se hospodářský výhled zhoršil. Ekonomický scénář pro příští roky předpokládá ([6]) ochlazení ve srovnání s rokem 2022, ačkoli se tyto prognózy každý měsíc zlepšují. Jestliže v zimě Evropská komise odhadovala, že HDP celé EU vzroste v roce 2023 o 0,8 % a v roce 2024 o skromných 1,6 %, v posledních jarních prognózách se uvádí růst o 1,0 % v roce 2023 a o 1,7 % v roce 2024. Zároveň se očekává postupné snižování míry inflace, i když pomalejším tempem, než se původně očekávalo (9,2 % v roce 2022, 6,7 % v roce 2023, 3,1 % v roce 2024). Trh práce bude napjatý kvůli nízkému růstu a veřejný dluh poroste mimo jiné kvůli rychlému růstu úrokových sazeb ze strany ECB, což bude ve většině členských států vytvářet rozpočtový tlak.

3.2 Vysokou inflací je nejvíce postiženo 96,5 milionu Evropanů, kteří jsou ohroženi chudobou nebo sociálním vyloučením. 41 % respondentů Eurobarometru uvádí ceny, inflaci a životní náklady jako jeden z nejdůležitějších problémů, s nimiž se jejich země potýká. Na dalších místech uvedli zdravotnictví (32 %) a hospodářskou situaci (19 %).

3.3 EU v důsledku přijatých politických rozhodnutí zaznamenala téměř úplné přerušení dodávek plynu z Ruska a téměř polovina členských států byla snížením dodávek ve větší či menší míře dotčena. Rostoucí inflace a ceny základních produktů, nedostatek pracovních sil a narušení globálních dodavatelských řetězců negativně ovlivňují evropské potravinářské i nepotravinářské dodavatelské řetězce. Podle hospodářského výhledu OECD celosvětový růst v roce 2023 prudce zpomalí na přibližně 2,2 %.

3.4 Nárůst cen energií je podle ECB zdrojem dvou třetin inflačního diferenciálu v eurozóně. Podle Komise činil mezi lety 2019 a 2022 nárůst ziskového rozpětí v odvětví energetiky 54 %, přičemž mzdy zde vzrostly pouze o 6 %. Celkový pokles kupní síly pracovníků, spotřebitelů a podniků v Evropě má vliv nejen na životní podmínky mnoha rodin, ale nedojde-li k nápravě, mohl by ovlivnit i domácí poptávku a růst, a tím i další podnikatelská odvětví, a to vše mj. v důsledku pokračující měnové politiky spočívající ve zvyšování úrokových sazeb. EHSV se domnívá, že důležitým způsobem k nalezení vhodných rozhodnutí na vnitrostátní úrovni je sociální dialog v odvětví energetiky.

3.5 Současně se všeobecným zvyšováním spotřebitelských cen v Evropě byly mzdy méně proměnlivé, což vedlo ke snižování kupní síly evropských občanů, zejména těch nejzranitelnějších, kteří nemají prostředky k tomu, jak se ochránit před inflací. Ve skutečnosti již pozorujeme změny v chování spotřebitelů v důsledku ztráty kupní síly domácností, které čelí významné krizi životních nákladů související se závratným nárůstem účtů za energie a dopadem inflace. Nástroje, které členské státy používají na ochranu zranitelných spotřebitelů v domácnostech, jsou velmi rozmanité a v některých případech může být jejich účinnost omezená. Evropská komise by měla zvážit možnost prozkoumání minimálních norem, které by regulační orgány a tvůrci politik měli uplatňovat za účelem ochrany a podpory zranitelných spotřebitelů v domácnostech.

3.6 Jedním z odvětví, které je nejvíce postiženo kombinovaným dopadem pandemie a války, je produkce potravin – zemědělství, chov hospodářských zvířat a potravinářský průmysl – a jejich distribuce až ke konečnému spotřebiteli. Blízkost války a její dopad na trhy s energií a surovinami způsobují nesoulad v cenách zemědělských produktů v Evropě a na mezinárodních trzích: ceny v Evropě se zvýšily více. Podle přehledu cen komodit z dubna 2023 je tedy míra růstu cen většiny evropských zemědělských produktů vyšší než ve světě, zejména pokud jde o masné výrobky. Tento vývoj má tři důležité dopady. Za prvé, obyvatelé Evropy zažívají výraznější inflaci v případě zboží základní potřeby. Za druhé, evropské potravinářské výrobky ztrácejí na mezinárodní úrovni konkurenceschopnost, a za třetí, ceny vyplácené zemědělcům vzrostly v důsledku vyšších výrobních nákladů.

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2023-economic-forecast-improved-outlook-amid-persistent-challenges_cs.

3.7 Ruská útočná válka proti Ukrajině je příčinou obrovských výzev v potravinářském dodavatelském řetězci, které jdou nad rámec prudce rostoucích nákladů na energie: zvýšení cen klíčových vstupů (krmiv, hnojiv) a nedostatku určitých komodit (např. rostlinných olejů nebo pšenice) potřebných k udržení plně fungujícího dodavatelského řetězce. Dominový efekt rostoucích nákladů vede k rozhodnutím omezit výrobu hnojiv, což ještě více podnítí růst cen. Sucho, které v létě roku 2022 a v dosavadním průběhu roku 2023 postihlo celou Evropu, vyvolává větší tlak na ceny tím, že omezuje dostupnou nabídku.

3.8 Některá základní odvětví, včetně podniků a pracovníků, která nemohou zastavit svou činnost bez ohledu na to, jaká je situace, čelí dvojí zátěži: méně spotřebitelů, kteří jsou ochotni platit, a zvyšující se náklady, zejména závratné faktury za energie. Potravinářské podniky se snažily omezit nárůst nákladů, aby pro spotřebitele zajistily konkurenceschopné ceny, a nyní se obávají krize spotřeby (Hidalgo, M., 2023 ([7]); Eurocommerce, 2023). Španělská vláda ve své nedávno zveřejněné první zprávě střediska pro sledování marží uvedla ([8]), že v potravinovém řetězci se marže od roku 2021 zvýšily o 25 %, a je tedy zřejmé, že vývoj ziskového rozpětí je velmi různorodý.

ECB však upozorňuje ([9]), že některé podniky, zejména v odvětví energetiky, pod rouškou existující inflace zároveň zvýšily svůj zisk. Zisky v tomto odvětví jsou i nadále hnací silou inflace v EU a je třeba je řešit.

3.9 Španělská centrální banka ([10]) poukazuje na velmi pozitivní účinky, které měla tzv. „iberská výjimka“ nebo „iberský mechanismus“ na systém stanovování cen na trhu s elektřinou. Zmiňuje se také o pozitivním, i když omezenějším dopadu snížení DPH na ceny potravin a pohonných hmot, nicméně dodává, že toto opatření by bylo spojeno s nižšími náklady, kdyby se zaměřilo na podporu rodin s nižšími příjmy. Španělská centrální banka rovněž poukazuje na pozitivní dopad zvýšení minimální meziprofesní mzdy, důchodů a životního minima, které zavedla španělská vláda a které zmírnilo dopad inflace na domácnosti s nižšími příjmy.

4. **Dopad zvýšení nákladů na energie na ziskovost evropských podniků**

4.1 Velkoobchodní ceny elektřiny a plynu se od začátku roku 2021 zvýšily až na patnáctinásobek, což má závažné dopady na spotřebitele a podniky. Evropské vlády začaly v reakci na tuto situaci provádět soubor politik. Jedním z typů politik je zmírnění dopadu zvýšených nákladů na spotřebitele a podniky. Další opatření se snaží stabilizovat a snížit velkoobchodní ceny a zajistit energetickou bezpečnost. EHSV vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby zahájily zevrubnou reformu uspořádání trhu s elektřinou a systému výpočtu ceny elektřiny v souladu s tím, co bylo uvedeno ve stanovisku TEN/793 ([11]).

4.2 Ceny energií se do nákladů podniků promítají různými způsoby: za prvé přímo prostřednictvím nákladů na samotné dodávky elektřiny, za druhé nepřímo prostřednictvím dopadu na zbývající část dodavatelského řetězce a za třetí prostřednictvím možných finančních důsledků. Například studie španělské centrální banky zveřejněná na jaře 2022 ([12]) odhadovala, že kumulativní nárůst nákladů na energie pro podniky o 25 % by měl v roce 2023 vliv na snížení jejich hrubé přidané hodnoty o 1,6 %. Jde nicméně o průměrný dopad. Zpráva konstatuje, že některá odvětví trpí více než jiná; největší prospěch z toho má odvětví těžby ropy a zemního plynu, zatímco mezi nejvíce postižená odvětví patří rybolov a akvakultura, pozemní doprava, námořní a vnitrozemská vodní doprava, prodej a opravy motorových vozidel, zemědělství a chov hospodářských zvířat, vzdělávání, letecká doprava, činnosti v oblasti nemovitostí, výroba koksu a rafinovaných ropných produktů, zdravotnické činnosti a sociální služby a odvětví ubytování, stravování a pohostinství. Některá z těchto odvětví během pandemie prokázala svůj význam pro řádné fungování hospodářství EU. Mnohá z nejvíce postižených odvětví nejsou při své produktivní činnosti energeticky náročná z hlediska spotřeby elektřiny, jsou však jejími významnými spotřebiteli.

([7]) Margins and profits of Spanish food retailers in 2022 (Marže a zisk španělských maloobchodníků s potravinami v roce 2022).
([8]) OME Informe Trimestral 2023T3 (bde.es).
([9]) Studie ECB o inflaci, 2023.
([10]) https://www.bde.es/f/webbe/SES/Secciones/Publicaciones/PublicacionesAnuales/InformesAnuales/22/Files/InfAnual_2022_En.pdf.
([11]) Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2019/943 a (EU) 2019/942 a směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944 s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou (COM(2023) 148 final – 2023/0077 (COD)) (Úř. věst. C 293, 18.8.2023, s. 112).
([12]) Dostupné z: https://www.bde.es/f/webbde/Secciones/Publicaciones/InformesBoletinesRevistas/InformesEstabilidadFinancera/22/IEF_2022_1_Rec1_4.pdf.

4.3 Kromě přímého a nepřímého dopadu na hrubou přidanou hodnotu podniků (marže) je dalším důsledkem zvýšená finanční zranitelnost. Ve zprávě španělské centrální banky jsou uvedena nejvíce postižená odvětví. Jedna zvlášť zranitelná skupina odvětví by se v roce 2023 mohla potýkat nejen s nadměrným zadlužením, ale také se zápornou ziskovostí. Jde o prodej a opravy motorových vozidel, pozemní a potrubní dopravu, rybolov a akvakulturu, zemědělství a chov hospodářských zvířat a odvětví textilních výrobků, oděvů, koženého zboží a obuvi.

4.4 Vzhledem k tomu, že se nashromážděné zásoby zemního plynu v Evropě snižují (objem uskladněného plynu byl v květnu 2023 68 % ([13])), budeme při řízení naší energetické politiky čelit dalším výzvám. Rozdíl mezi množstvím, které bylo dříve odebíráno z Ruska, a alternativními dodavateli ještě nebyl odstraněn, a proto je nepravděpodobné, že by se ceny v krátkodobém horizontu snížily. Došlo však ke značnému snížení poptávky. Vysoké ceny energií snižují konkurenceschopnost našeho průmyslu a dodavatelských řetězců a naopak zvýhodňují outsourcing činností mimo EU, čímž se omezuje strategická nezávislost Unie. Zvlášť významný je dopad na domácnosti, zejména ty nejzranitelnější, přičemž se zvyšuje podíl osob ohrožených chudobou nebo žijících v chudobě. Tento vývoj bude probíhat nejméně do roku 2024 ([14]). K řešení těchto problémů EHSV doporučuje řadu opatření, jako jsou záruky na umístění spojené s finanční podporou, další nezbytná opatření na úsporu energie a energetickou účinnost pro podniky s cílem snížit poptávku, rozsáhlé investice do rozšíření výroby energie z obnovitelných zdrojů v zájmu snížení závislosti na fosilních palivech a stanovení potřebných fiskálních rámcových podmínek pro toto rozšíření výroby.

4.5 V důsledku prudkého nárůstu nákladů na energie se mnoho podniků a domácností čím dál tím více ocitá v situaci, která může ohrozit jejich existenci. I když byla zima relativně teplá, nemůžeme očekávat, že pro nás budou povětrnostní podmínky vždy příznivé. Proto by měly být učiněny kroky k ochraně zvláště zranitelných domácností prostřednictvím zvláštních opatření v této oblasti.

4.6 Pokud jde o podniky, obrovské zvýšení jejich nákladů spolu s neochotou spotřebitelů utrácet může v některých případech vést dokonce k povinnému přemístění. K tomuto kroku však nemohou přistoupit podniky, které zákazníkům a zbývající části dodavatelského řetězce poskytují nějakou základní službu a nemohou jednoduše zastavit svou činnost kvůli zvýšení cen energií.

4.7 Ačkoli během pandemie COVID-19 byla mnohá odvětví a jejich pracovníci považováni za klíčové, je za současné energetické krize velmi patrná absence podobného uznání. Členské státy mnohým z těchto odvětví dosud neposkytly zvláštní podporu. Podniky v těchto odvětvích a jejich pracovníci se snažili ochránit spotřebitele na úkor svých vlastních marží a je pro ně obtížné přenést na zákazníky celkové náklady na přemrštěné zvýšení účtů za energie. Tento stav není možné dlouhodobě udržet. EHSV se rovněž domnívá, že vlády nechrání občany stejně intenzivně jako během pandemie.

4.8 Mnoho podniků ve velké míře investuje do snižování spotřeby energie a větší schopnosti rozšířit přístup k obnovitelným zdrojům energie. EHSV se domnívá, že podniky mohou rovněž přispět k urychlení elektrifikace dopravy a nahrazení plynu při vytápění a hrát klíčovou úlohu v transformaci energetiky a při naplňování cílů EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030. Za tímto účelem však bude nezbytné přijmout vhodný regulační rámec, jako například udělování povolení a boj proti cenovým faktorům, které odrazují od výroby většího množství energie.

4.9 EHSV zdůrazňuje, že je důležité přizpůsobit povinnosti vyplývající z plánu REPowerEU a povinnosti související s energetickou náročností budov podpoře a schopnosti provozovatelů nést náklady na značné investice, které jsou s tím spojeny. Tato opatření budou důležitá pro snížení závislosti na fosilních palivech, ale povinnosti by měly být spojeny s dostupností finančních prostředků, a to jak veřejných, tak soukromých. Do dlouhodobého programu Evropské komise by měla být zahrnuta modernizace uspořádání trhu s energií, aby se zabránilo budoucím narušením dodávek energií a přemrštěným cenám. Je také třeba zvážit odbornou přípravu pracovníků, kteří budou v tomto odvětví zaměstnáni.

([13]) Informace dostupné z: https://agsi.gie.eu/data-overview/eu.

([14]) *EIU (2023): Energy crisis will erode Europe's competitiveness in 2023* (Energetická krize v roce 2023 oslabí konkurenceschopnost Evropy). Dostupné z: https://www.eiu.com/n/energy-crisis-will-erode-europe-competitiveness-in-2023/.

Ve stejném duchu se EHSV domnívá, že oba programy by měly rovněž odrážet praktické aspekty týkající se dostupnosti zařízení a kvalifikované pracovní síly v rámci povinnosti instalovat rychlé dobíjecí stanice pro vozidla nebo infrastrukturu pro alternativní paliva. Je nezbytné zaručit, aby finanční prostředky vyplacené prostřednictvím nových návrhů mohly být využity k zajištění toho, že tento přechod bude moci být proveden ve stanovených termínech.

V Bruselu dne 12. července 2023.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE